

Spomladanski ukrepi v ozimnih žitih in oljni ogrščici

V Podravju smo lani v jeseni uspeli žita posejati pravočasno, saj so posevki koruze pravočasno dozoreli in so bile koruze pravočasno pospravljene. Posevki ozimnega ječmena so bili posejani do 15.oktobra, večina rži, tritikala in pšenice pa do 25.oktobra. Posevki so imeli jeseni dolgo primerne pogoje za rast in so se primerno razrasli ter so dobro prezimili, razen v redkih primerih prevelike vlažnosti, kjer so rastline propadle zaradi vlage. Zgodaj posejani posevki ozimnega ječmena so se močnejše razrasli in so ponekod pregosti, saj se jeseni, zaradi višjih povprečnih temperatur v novembru dušik sproščal iz tal zelo dolgo, posevki pa so rasli še v novembru in v začetku septembra. Z naglim nastopom nizkih temperatur se rastline niso pravočasno prilagodile na zimo, zato so vršički listov pomrznili. Pomrznjeni vršički listov in rumena barva listov, posebej pri ječmenu daje vtis slabše kondicije posevkov kot to dejansko je, vendar ocenjujem, da to ne bo bistveno vplivalo na pridelek, saj so posevki dobro razraščeni in ukoreninjeni. Rastline ječmena so trenutno rumene barve in imajo v povprečju 2-4 poganjke, za katere bodo potrebovale optimalno preskrbo z vlago in hranili. Ker v naslednjih 14 dni ni napovedi padavin priporočamo, da posevke žit intenzivno prečešete, z dognojevanjem z dušičnimi gnojili pa priporočamo da se še počaka do prvih padavin, oziroma se sedaj dognoji s polovičnim odmerkom, s 30 kg/ha dušika, oziroma 80-100 kg/ha KAN-a ali amonsulfata, ki ga zadelajte v tla s česalom, zaradi zmanjšanja izgub dušika v ozračje. Drugo polovico dušika priporočamo potrositi čez 14 dni, pred padavinami. Posevke oljne ogrščice priporočamo dognojiti čim prej z 80 kg/ha dušika, oziroma 290 kg/ha KAN-a, pred napovedanimi padavinami ali ga takoj zadelati v tla z česali. Za večino posevkov žit bo letos potrebno planirati uporabo regulatorjev rasti. Priporočamo tudi intenzivno prečesavanje posevkov oljne ogrščice. Z česanjem boste prerahljali tla in omogočili sproščanje dušika ter odstranili spodnje suhe liste ter odstranili nekatere plevele. Pri česanju bodite pozorni, da odstranjeno rastlinsko maso enakomerno raztrosite po površini ali odstranite iz posevka, saj bo drugače, če bo ostala na kupu povzročala gnitje, oziroma propadanje pod nabrano rastlinsko maso.

Priprave za setev in setev jarih žit

Če planiramo sejati posevke jarih žit, je to potrebno opraviti takoj ko to talne in vremenske razmere omogočajo. Ker letošnje vremenski in talne razmere že omogočajo pripravo tal za setev na večini tal, priporočamo, da tla pripravite za setev jarih žit čim prej in opravite setev. Sama priprava tal za setev je odvisna od predposevka in do sedaj opravljene obdelave. Če je bila do sedaj opravljena zimska brazda, priporočamo poravnati tla z vlačo in predsetvenikom, opraviti setev in zaradi napovedi sušnega obdobja posevke jarih žit takoj povaljati. Tako bomo omogočili primerne pogoje za vznik. Če morate opraviti osnovno gnojenje s fosforjem in kalijem, to opravite pred predsetveno pripravo in gnojilo vnesite v tla. Ker rastline rabijo za začetno rast nekaj dušika, ta pa se še ne sprošča intenzivno iz tal lahko pognojimo posevek v startu z NPK gnojili ali uporabimo gnojevko do 15 m³/ha, ki jo zadelamo v tla pred setvijo. Setev opravimo z žitno sejalnico do globine 3-4 cm. Če se pričakuje suho vreme priporočamo posevke povaljati.

Med jarimi žiti priporočamo setev jarih pšenic, sorte Lennox, Leguan, SW Kadrijl, MV Karizma, MV Kikelet, Valbona in Xenos, jarega ječmena, sorte Calcule, Conchita, Josefin, Wilma, Matej, Delphi, jare tritikale, sorte Somtri in Doublet, jarega ovsu, sorte Efektiv, Noni, Kamil, Max, Korok, Escudino in Ticco. Količina semena za setev jare pšenice, jarega ječmena in jare tritikale se gibljejo med 180-220 kg/ha, pri jarem ovsu pa od 130-150 kg/ha.

Spomladi, čim prej priporočamo opraviti setev alternativnih žit, ki so primerna za pridelavo tudi v ekološki pridelavi. Na trgu je možno dobiti seme dvoznice sorte Farvento in enozrnice Ebners einkorn.

V marcu pa že lahko opravimo setev jarega krmnega graha in krmnega boba. Na trgu je možno dobiti seme jarega krmnega graha sort Lessna, Tiberius, Eso, Astronaute, Sinara in drugih. Za setev graha je tako kot za druge jare posevke potrebno tla pripraviti do drobno grudičaste strukture, globina setve pa naj bo 4-5 cm. Optimalni pridelek pričakujemo pri sklopu 100 rastlin/m², zato moramo zagotoviti, da zrna pri setvi ne ostanejo na površini in imajo dobre pogoje za vznik. Količina semena je odvisna od absolutne mase semena in se giblje med 170-220 kg/ha.

Draga Zadavec univ.dipl.inž.kmet.

Specialistka za poljedelstvo